

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

Poročilo Sveta za notranje zadeve in splošno upravo o delu v l. 1957

(Nadaljevanje)

Med mladoletniki in otroki-storilci je bilo: 181 vajencev, 118 dijakov srednjih in strokovnih šol, 81 delavcev, 77 učencev osnovnih šol, 41 kmečkih sinov in hčera, 23 predšolskih otrok itd.

Med prestopniki je 33% vajencev. To kaže, da bi bilo treba v vajenskih šolah začeti s posebnim vzgojnim delom, prav tako pa tudi po šolah, saj je med temi storilci 57,5% šolske mladine.

Lani je bilo med mladoletniki in otroki, ki so bili v postopku zaradi kaznivih dejanj 138 ali 25% povratnikov (leta 1956 le 17,9%). Število mladoletnih povratnikov polagoma narašča. Zato jim bo treba posvetiti posebno skrb, da ne bodo iz njih nastajali poklicni kriminalci. Iz gornjih podatkov je mogoče ugotoviti, da je že vsak četrty mladoletni prestopnik povratnik. Povratniki so storili 34% vseh kaznivih dejanj mladoletnikov.

Otroci in mladoletniki so v 88 združbah storili 332 ali 54% kaznivih dejanj, pri katerih je bilo soudeleženi 216 ali 41% otrok in mladoletnikov. V združbi z odraslimi delinkventi pa so mladoletni prestopniki sodelovali pri storitvi 39 kaznivih dejanj.

Lani smo zaradi preprečevanja kaznivih dejanj in drugih negativnih pojavov med mladoletniki storili več ukrepov. O tem vprašanju je razpravljala tudi okrajni svet za notranje zadeve in splošno upravo, ki je sprejel precej sklepov in priporočil tudi za druge upravne organe, družbene in politične organizacije itd. O vprašanju mladine so na priporočilo okrajnega sveta razpravljali tudi občinski ljudski odbori oziroma njihovi posamezni sveti.

4. Preprečeni prestopi čez državno mejo

Leta 1957 je 936 oseb iz območja okraja nezakonito prestopilo državno mejo, 934 osebam pa je bil prestop preprečen. Iz območja bivšega kočevskega okraja je po priključitvi k okraju Ljubljana nezakonito prestopilo državno mejo 175 oseb, prijetih na meji pa je bilo 170 oseb. Tako je tajništvo za notranje zadeve lani v tem pogledu ukrepalo po zoper 1899 oseb (leta 1956 647). Iz območja bivšega okraja Ljubljana je bilo lani zaradi prepovedanih prestopov državne meje v postopku 140% oseb več kakor leta 1956.

Pripominjamo, da absolutnega števila uspešnih nezakonitih prestopkov ni mogoče ugotoviti. Mnogi se v okraju samo začasno nastanijo in nato odidejo ilegalno v inozemstvo. Mnogi sezonski delavci se v

raznih gospodarskih organizacijah samo začasno zaposlijo in nato pobegnejo. Tako je na primer iz gradbenega podjetja »Tehnika« prestopilo ali poskusilo prestopiti državno mejo 61 oseb, iz podjetja »Obnova« 33 oseb, iz »Litostroja« 38 oseb itd.

Oseb, starih do 25 let, je bilo 1420 ali 74,3%. Po poklicih je bilo: 1580 delavcev, 49 uslužbencev, 81 učencev v gospodarstvu, 31 dijakov in študentov, 92 kmetov in 66 ostalih. Med delavci je bilo samo 10 visokokvalificiranih, ostali pa so bili kvalificirani ali nekvalificirani.

O vprašanju prepovedanih prestopov državne meje je razpravljala decembra 1957 tudi okrajni svet, ki je zaključil, da je glavni vzrok ilegalnega prehajanja državne meje iskanje boljših življenjskih pogojev v tujini. Svet je ugotovil, da se naše gospodarske in družbene organizacije premalo zanimajo za reševanje problemov slabše plačane delovne sile. Seveda so še drugi vzroki, ki navajajo naše državljane na beg v inozemstvo, na primer beg pred kaznijo, avanturizem, sorodstvo v tujini itd., vendar so ti vzroki po svojem številu in v primerjavi s prestopi, ki so pogojeni s slabimi življenjskimi pogoji, dokaj maloštevilni.

Leta 1957 je bilo v postopku tudi 30 oseb, ki so organizirale nedovoljeno prehajanje državne meje ali kako drugače pomagale drugim brez dovoljenja hoditi čez mejo. Te osebe so za plačilo nudile pomoč 127 osebam.

S potnimi listi, ilegalno ali kako drugače se je lani vrnilo 266 oseb ali 28,4% od vseh tistih, ki so lani nezakonito odšle v inozemstvo.

5. Cestnoprometna varnost

Dne 31. decembra 1957 je bilo v okraju Ljubljana registriranih 7328 motornih vozil (leta 1956 4865); z združitvijo s kočevskim okrajem je prišlo v našo evidenco še 341 motornih vozil. Z naraščanjem števila motornih vozil narašča tudi število voznikov motornih vozil. Leta 1956 je bilo v okraju registriranih 8017 voznikov, leta 1957 pa 10.553 ali 2536 več. Lani je vozniški izpit polagalo 4473 kandidatov, uspešnih pa je bilo 3263. Pri izpitu je torej padlo 28,7% vseh kandidatov.

Leta 1957 je bilo na območju bivšega okraja Ljubljana 1007 cestno prometnih nesreč ali 20% več kot leta 1956 (835). Leta 1956 je znašal porast v primerjavi s letom 1955 le 12,8%. Leta 1957 je bil prvič po osvoboditvi porast cestno prometnih nezgod manjši od porasta motornih vozil, registriranih v okraju (porast števila nesreč 20,6%; porast števila

motornih vozil 50,6%). Na priključenem območju kočevskega okraja je bilo 39 cestno prometnih nezgod. Skupno je tajništvo za notranje zadeve OLO Ljubljana ukrepalo pri 1046 cestno prometnih nezgodah.

Leta 1957 je bilo od 1046 nezgod 49 s smrtnimi žrtvami, 538 nezgod, pri katerih so bili ljudje huje ali lažje telesno poškodovani; pri 459 nezgodah pa je bila storjena samo materialna škoda. Zaradi cestno prometnih nezgod je bilo 51 oseb mrtvih, 713 pa lažje ali huje telesno poškodovanih.

Leta 1956 je bilo v Ljubljani 484 nesreč, leta 1957 pa 546 ali 12,8%. Na ostalem območju okraja je bilo leta 1956 351 nezgod, leta 1957 pa 500 ali 42,4% več. Če izrazimo prometne nesreče, ki so se v zadnjih treh letih zgodile v Ljubljani, v odstotkih od skupnega števila nezgod v bivšem okraju Ljubljana, ugotovimo, da je bilo v Ljubljani: leta 1955 68,5% nezgod; leta 1956 57,9%; leta 1957 pa 52,2%. Ti pokazatelji nam kažejo, da se cestno prometna varnost v Ljubljani kljub porastu cestno prometnih nezgod v zadnjih treh letih vedno zboljšuje, kar lahko pripisujemo ukrepom, ki smo jih storili na tem območju.

Lani so koristniki povzročili naslednje število nezgod: vozniki motornih vozil 557 ali 27,7% več kot leta 1956, kolesarji 280 ali 30,8% več kot leta 1956, pešci 104, vozniki vprežnih vozil 38, ostale nezgode pa smemo pripisati objektivnim okoliščinam.

S prometnimi nezgodami je bilo povzročene škode za okrog 36.489.000 dinarjev škode. Lani je odpadlo na posamezno nesrečo 34,84 dinarjev škode, leta 1956 pa 29,164 dinarjev.

Najpogostejši vzroki nesreč so: neupoštevanje prednosti, nepazljivost, raztresenost, pa tudi vinjenost. Za izboljšanje cestno prometne varnosti smo preteklo leto storili več ukrepov, ki so bili organizacijske, preventivne in represivne narave. Tako smo na Tajništvu ustanovili oddelek za varnost prometa s tremi odseki; iz dosedanje enote prometne milice smo organizirali dve enoti, in sicer postajo LM za usmerjanje prometa in postajo motorizirane LM, študentom prometnikom smo glede strokovnega usposabljanja posvetili vso pozornost itd.

Posebno skrb pa smo lani posvetili vzgoji državljanov. V ta namen smo organizirali predavanja o varnosti prometa po osnovnih šolah, šolah v gospodarstvu in nižjih gimnazijah, izvedli več pionirskih tekmovanj, prirejali prometne razstave, sodelovali pri tisku in radiu, predvajali filme s prometno vzgojno vse-

bino, organizirali pionirske prometne krožke, prirejali razne prireditve itd.

Predavanja o prometni varnosti, ki so bila pogosto spremljana s predvajanjem filmov, je poslušalo okrog 51.000 otrok, prometne razstave si je ogledalo okrog 15.500 ljudi; novoletne pionirske prireditve na Gospodarskem razstavišču, na katerih so študenti-prometniki preizkušali znanje s področja prometa in vzgojno moralnih vprašanj, se je udeležilo 13.090 otrok. O vseh ukrepih, ki smo jih storili glede vzgoje mladine na tem področju, smo še posvetovali s pedagogi.

Prav tako smo koristnike cest opozarjali, prirejali razna predavanja za odrasle, namesto mandatnega kaznovanja uporabljali opozorilne lističe itd.

Glede izboljšanja cestno prometne varnosti smo sodelovali tudi z najrazličnejšimi družbenimi organizacijami.

Državljane smo na kršitve cestno prometnega reda predvsem opozarjali. Zato je število mandatno kaznovanih in ovadenih sodniku za prekrške znatno manjše kot pretekla leta.

Zaradi kaznivega dejanja ogrožanja javnega prometa je bilo javnemu tožilstvu ovadenih 378 oseb, v mandatnem postopku je bilo kaznovanih 5436 oseb, sodniki za prekrške pa so kaznovali 3901 osebo.

Ker je bilo lani še vedno precej prometnih nezgod povzročenih pod vplivom alkohola, bo potrebno še energičneje preprečevati vožnje vinjenim voznikom motornih vozil. Pri ugotavljanju stopnje vinjenosti smo deloma že uporabljali alkoteste.

Leta 1957 smo dali 392 soglasij za popolno ali delno zaporo cest, pri čemer so bili opravljeni tudi potrebni ogledi. Poleg teh je bilo v postopku še 128 vlog, ki so se nanašale na vzdrževanje in rekonstrukcijo cest, preusmeritev prometa, vprašanje javne razsvetljave, železniških prelazov itd.

6. Varnost železniškega prometa

Leta 1957 je bilo v železniškem prometu 168 nezgod (iztirjenja, nalezitve itd.), ki so povzročile okrog 153 milijonov 600.000 dinarjev škode (leta 1956 69.600.000 dinarjev). Pri železniških nesrečah je zgubilo življenje 6 železničarjev in 7 potnikov. Telesno poškodovanih je bilo 31 železničarjev in 11 potnikov.

Nekatere železniške nezgode so povzročili tudi vinjeni železničarji. Tajništvo je pri preprečevanju uživanja alkoholnih pijač pred nastopom službe ali med službo železni-

